

## DE PAPAVERHOF IN DEN HAAG:

# Moderne kleuren zeventig jaar jong

Hc 27/10/90  
① 07



Schilder A. Meerbeek: „Zo'n boeiend project als de Papaverhof maak je maar één keer in je leven mee”.

door WILLEM GOUDRIAAN

„Ik voel me net een dirigent”. De 41-jarige Haagse schilder A. Meerbeek schiet in de lach op hetzelfde moment dat hij de vergelijking maakt. Een verkwast is per slot van rekening toch even iets anders dan het dirigerestokje van een orkestleider.

Niettemin ziet de artistiek bebaarde bedrijfsleider van de firma Zichtenburg, die aan het hoofd staat van 27 huisschilders, overeenkomsten. „Een dirigent die zich beperkt tot het opheffen van zijn dirigerestok, bereikt niets. Hij moet een band hebben met zijn orkest, de muzikanten moeten hem aanvoelen. Op die manier geef ik ook leiding aan mijn schilders”.

Met andere woorden: geen bombastie en Haagse bluf, maar een goede onderlinge verstandhouding op basis van gelijkheid is het motto dat de bedrijfsleider hoog in zijn vaan-

del heeft geschreven. Hij is dan ook uiterst tevreden over de oorkonde die hij vorige week mocht ontvangen voor de manier waarop de huizen op de Papaverhof in Den Haag zijn geschilderd, maar benadrukt dat de prijs allesbehalve zijn persoonlijke verdienste is. Na een grondige selectie bleven van de zeventig Nederlandse bedrijven die dit jaar een gooi deden naar het ontvangen van de Nationale Schildersprijs, er tien over. De prijs werd in 1987 ingesteld door het Bedrijfsschap Schildersbedrijf als stimulans voor het toepassen van fraaie kleuren bij het beschilderen van woningen en kantoren. Onder de tien genomineerden was als enige schildersbedrijf uit Den Haag de firma van A. Meerbeek.

### Opvallend

De hekken, ramen en deuren op de Papaverhof, een rustiek hofje tussen de Magnoliastraat en de Irisstraat, zijn met hun blauwe, zwarte en gele tinten inderdaad opvallend te noemen. De keuze

van die kleuren is echter geen verdienste van de firma Zichtenburg. Al bij de bouw van de Papaverhof tussen 1920 en 1922 bepaalde de architect Jan Wils dat deze kleuren met de lichtgrijze muren moesten contrasteren. De moderne kleuren zijn dus in feite zo'n zeventig jaar jong.

Dat neemt niet weg dat het Haagse bedrijf Zichtenburg, een dochteronderneming van Heko BV, een knap stukje vakwerk heeft afgeleverd. Groot was dan ook de vreugde, toen minister Hedy d'Ancona van welzijn, volksgezondheid en cultuur vorige week in het Haagse Promenade Hotel meedeelde, dat het schilderwerk van de Papaverhof de eerste prijs in de wacht had gesleept. De opdrachtgever, de Haagse woningbouwvereniging Daal en Berg, kreeg een beeldhouwwerk van Marte Röling. Het bedrijf van Meerbeek kreeg een oorkonde voor het schilderwerk. Voor de kleuradviezen was er een oorkonde voor de firma Franso uit Leiden.

„Hoe vertaal ik het historische beeld van de Papaverhof op een

manier die modern is en toch de geschiedenis geen geweld aandoet?” De Leidse architect Jaap Franso van het gelijknamige bureau geeft eerlijk toe dat die vraag hem voor de nodige hoofdbrekens heeft gesteld. Hoe de kleurtinten rond 1920 exact zijn geweest, is niet meer te achterhalen. Niettemin was de jury die de Nationale Schildersprijs toekende, laaiend enthousiast. „Het op het oorspronkelijke ontwerp gebaseerde, maar hedendaagse kleurenconcept heeft het complex volledig bevrijd van zijn naargeestigheid”, aldus het juryrapport.

„Elk architectenbureau dat zichzelf respecteert, heeft tegenwoordig een kleuradviseur in dienst”, vindt Franso die overigens eerlijk toegeeft dat bij de beoordeling van de Papaverhof ook zijn dochter Beata, beeldend kunstenaar in Amsterdam, een belangrijke vinger in de pap heeft gehad. „De bewoners van de Papaverhof zijn nu enthousiast over de blauwe, zwarte en gele kleuren van hun hekkjes, deuren en kozijnen. Dat wordt

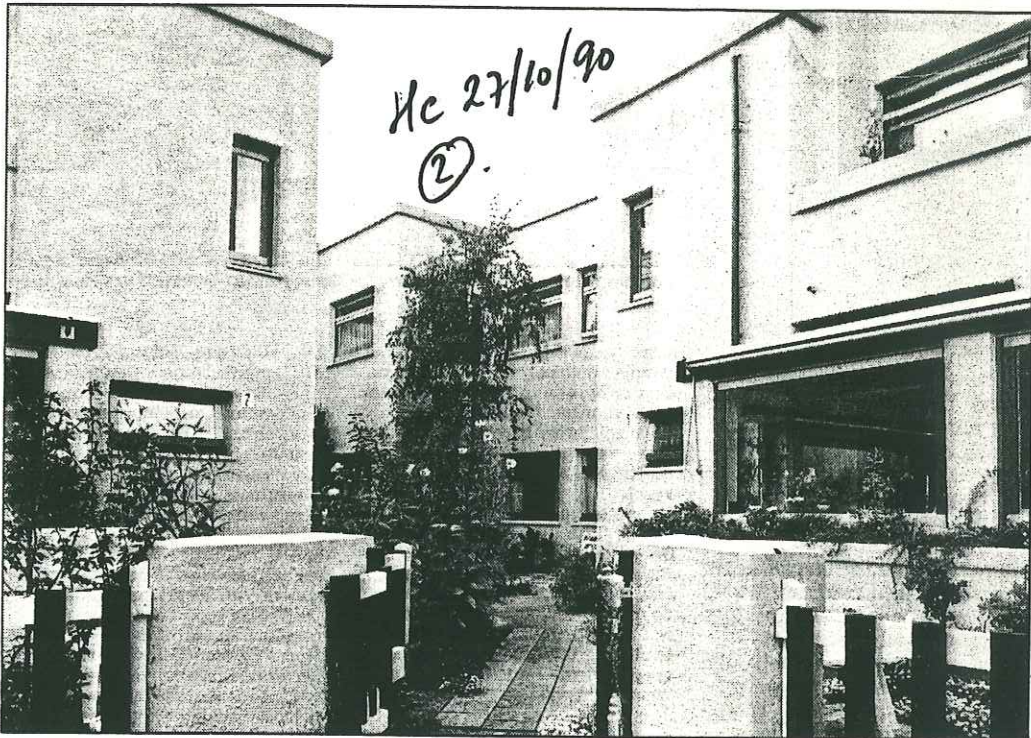


foto: SP

**De Papaverhof in Den Haag. Door de blauwe, zwarte en gele tinten bevrijd van zijn naargeestigheid.**

mede bepaald door de tijdgeest. Twintig jaar geleden werden de meeste woningen nog in neutraal grijs afgeleverd. Maar in de tijd dat Jan Wils de Papaverhof ontwierp, was het gebruik van bonte kleuren in de bouw allang bekend.

Denk maar aan de Jugendstil. Ook zwart kan een goede keuze zijn. Er is in Den Haag veel kritiek op de 'Zwarte Madonna', zoals het flatgebouw achter het Centraal Station wordt genoemd. Maar ik vind het zelf wel aardig passen bij de stijl van die buurt".

#### **Kritiek**

Minister Hedy d'Ancona liet vorige week bij de uitreiking van de Nationale Schildersprijs een kritisch geluid horen over het gebruik van allerlei kleuren in de bouw. „Kleur is geen op zichzelf staand gegeven. Het is slechts een onderdeel van het totale ontwerp. Ik heb de indruk dat de huidige vormgevers van gebouwen die samenhang dreigen te vergeten. Er dreigt een beeld te ontstaan van: als er maar kleur op zit, is het

goed. Vaak overstemt de kleur de vorm", aldus de minister.

Anders gezegd: de architecten moeten terdege rekening houden met de functie van een object. Een kind kan opgetogen raken over gedurfde kleurcombinaties, terwijl een bejaarde die in dezelfde omgeving wandelt, klaagt over pijn in zijn ogen. Een verzorgingstehuis vraagt dus om andere kleuren dan een kinderdagverblijf, en hetzelfde geldt voor een sporthal of een theater. Heldere krachtige kleuren zijn schitterend, maar als ze verkeerd worden toegepast, zijn ze erger dan helemaal geen kleuren.

#### **Verademing**

Bedrijfsleider Meerbeek van de firma Zichtenburg is het daarmee roerend eens, maar zegt in zijn carrière al zoveel wit en grijs voor zijn ogen te hebben gezien, dat hij de opdracht voor de Papaverhof een verademing vond.

„Als ik op zondagmiddag in de auto ga zitten om met mijn gezin een ritje te maken, rijd ik soms even door de Papaverhof. Dan zeg

ik tegen mijn vrouw: die bewoners hebben vijf dagen in de rommel gezeten, maar kijk eens wat ze ervoor hebben teruggekregen". Meerbeek ging op zijn twaalfde jaar naar de lts. Hij heeft vanaf zijn vijftiende in het schildersvak gezeten. „Ik heb in Den Haag heel wat dakgoten gezien. Soms moest ik als een aap razendsnel het dak opklimmen, als een gammele dakgoot het begaf", vertelt hij.

Nu verft hij zelf niet meer, maar geeft alleen nog leiding. Hij heeft in twintig jaar het vak zien veranderen. „Er kan sneller worden gewerkt. Vroeger moest er bij nieuwbouw eerst worden geplamuurd. Dan kwam het voorlakkten en ten slotte het aflakken. Tegenwoordig komen de kozijnen vooerbewerkt uit de fabriek en hoeven ze alleen nog te worden afgelakt. Op die manier worden in één week zestig tot zeventig woningen bewerkt". Routinewerk. Haastwerk. Ook daarom was het schilderen van de Papaverhof zo fantastisch. Meerbeek weet het zeker: „Zo'n boeiend project maak je maar één keer in je hele leven mee".